

รายงานสนับสนุนผลการสัมมนา
เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและ
พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 2”
วันศุกร์ ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553
ณ ห้องแกรนด์ฮอลล์ 1 โรงแรมรามาร์คเด้นท์ กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมายร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ได้จัดสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นแนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริม
และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 2” เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบ
การพิจารณาปรับปรุง พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550
เมื่อวันศุกร์ ที่ 19 กุมภาพันธ์ 2553 เวลา 09.00 – 16.30 ณ ห้องแกรนด์ฮอลล์ 1
โรงแรมรามาร์คเด้นท์ กรุงเทพมหานคร โดยมีรายละเอียดการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น
ดังกล่าว ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 157 คน

1.1 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. นางกิ่งแก้ว อินทวาท	เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
2. นางสุนีย์ สายสุพัฒน์ผล	รองเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
3. นางชนิษฐา กมลวัฒน์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
4. นางสาวบุษบา ไทรสุวรรณ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
5. นางอุบลทิพย์ เพชรชู	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
6. นางสาวสุธิดา จุฑามาต	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ

7. นางสาวพัชรี ศรีสละ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
8. นางเบญจวรรณ เทียนทอง	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
9. นางหฤทัย ศิริสันอุดมกิจ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
10. นายศิริพงษ์ ศรีอาค๊ะ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
11. นางสาววิไลภรณ์ โคตรบึงแก	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
12. นางสาวสุกัญญา ทองเกษ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
13. นางสาวจุฬารภรณ์ สว่างแสง	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
14. นายสุพล บริสุทธิ์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
15. นายบุญธาทู ไสภา	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
16. นายธีรยุทธ แก้วแก้ว	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
17. นางสาวนฤมล ชมชู	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
18. นางสาวชลธาร ปิ่นเจริญ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
19. นายวราภรณ์ ยุพาวัฒนา	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
20. นางวายุรี สุตรัก	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
21. นายธันวา รัตนชูโชติ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ

22. นางพัชรินทร์ ศิลปรัสมี่	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
23. นางสาวเกสรฯ สัพพะเลข	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
24.นางสาววิไลพร ขนุนก้อน	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
25. นางสาวเสาวลักษณ์ วิจิตร	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
26. นายวินัย เก่งสุวรรณ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
27. นางสาวศิริพัทธ์ พูลเกษร	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
28. นางสาววีรญา โปสุวรรณ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
29. นางสาวจันทนีร์ หิรัญโรจน์	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
30. นางสาววรรณิ์ แต่งไทย	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
31. นางสาววิไลลักษณ์ สุวรรณเลิศ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
32. นางสาวมสารัตน์ เวชกิจ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
33. นางสาวสายทิพย์ ปิ่นเจริญ	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
34. นายอุดมศักดิ์ นภาธนาพร	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
35. นายพิชิต คำแก้ว	สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการแห่งชาติ
36 นางธำชี่นีรัฐ รุจิเวช	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ จังหวัดปทุมธานี

37. นางภิลิวัลย์ ฉัตรมณีฤกษ์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ
38. นางสาววรรณหาญพละ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ จังหวัดสมุทรปราการ
39. นางสาวสุกัญญา นาคใหญ่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ จังหวัดนนทบุรี
40. นางสาวนันทัก ปองสุข สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ จังหวัดนนทบุรี
41. นางสุพัตรา ไพฑูรย์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ จังหวัดสมุทรสาคร
42. นางกัลยาณี ศรีสันต์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
43. นางสาวอัจฉริยา สัมพัฒน์วรชัย สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
44. นายจรัญ อัครวงษ์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
45. นางสาววิลาวัลย์ ลิ้มปววรรณกุล สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
46. นายชัยนต์ เนตรประไพ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
47. นางกิตติยา วงศ์เกียรติรัตน์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์
48. นางสาวสุภรณ์ บุญผึ้ง สำนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน
49. นางยุพเรศ ทองแจ้ง สำนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน
50. นางสาวเดือนเพ็ญ ไกรสวัสดิ์ สำนักงานคุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน
51. นางสาวอรวรรณ อรุณาทวีวัฒนา ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 1
52. นายภาวิตร พงษ์ธนะ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 2
53. นางบังอร เอี่ยมพันธ์ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 2
54. นางมยุรี คำเพิ่มผล ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 4
55. นายณัทพงศ์ ทองเพ็ญ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 5
56. นางสาวสุดา ฉัตรชัยไพฑูรย์ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 7
57. นางสาวตุลยดา คูทอง ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 7

58. นางสาวสุนิสา ยุทธโกศา ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	8
59. นางสาวมาลี บุญเพชร ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	8
60. นางพันทพา ศุทธยาลัย ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	10
61. นางสาวปาณิศา ผลक्षाปน์สิน ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	10
62. นายสถาพร ไตรมภาพ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	10
63. นายธำรงค์ ธนากุลชัย ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	12
64. นางพรพิมล เหลืองประพันธ์ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต	12
65. นางจิตติยา ปาลกะวงค์ ณ ออยุธยา	สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการ จัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

1.2 หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำนักนายกรัฐมนตรี

1. นายทิพกร อุनावรรณ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2. นายพิพิธ ทิพย์ธนสาร สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

กระทรวงคมนาคม

1. นางสาวศิรินทวรรัตน์ กังสวิวัฒน์ สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม

กระทรวงมหาดไทย

1. นายสุรศักดิ์ แป้นงาม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
2. นายบุญชื่น เจือทอง เทศบาลตำบลหมอนนาง
3. นางสาวอำภร ปิ่นแก้ว เทศบาลตำบลบางคูวัด
4. นางสาวกาญจนา วิไลรัตน์ เทศบาลนครปากเกร็ด
5. นายมงคล บุญทศ เทศบาลเมืองพื้ทยา
6. นายสงบ ศรีทอง เทศบาลเมืองบ้านบึง
7. นายสุพร ดำเนินงาม เทศบาลเมืองบ้านบึง
8. นางสาวธนากร เดชะคุณาสิน เทศบาลเมืองบ้านบึง
9. นายชัยศิริ สุบรรณวัตร เทศบาลเมืองสามแก้ว
10. นางสาวพัชมน พุเกษม องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
11. นายเอนก สมบุญ องค์การบริหารส่วนตำบลสามโคก
12. นายอนันต์ จินรานิล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าอิฐ
13. นายธวัช วัฒนะธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลบางเลน
14. นางจำเนียร ช่อผกา องค์การบริหารส่วนตำบลบางพูด
15. นางสาวอภิรดา แก้วดี องค์การบริหารส่วนตำบลบางม่วง

16. นางสาวคุณาพงศ์ เสถียรโรจน์ องค์การบริหารส่วนตำบลบางรัก
พัฒนา
17. นางสาวชมชนก นิลสุวรรณ องค์การบริหารส่วนตำบลบางรัก
พัฒนา
18. นายวงษ์รัตน์ เพชรตีบ สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด
แห่งประเทศไทย

กระทรวงแรงงาน

1. นางภัททพล ผ่องใส สำนักงานประกันสังคม
2. ม.ร.ว. วิจิตรา พุนทวีธรรม สำนักงานประกันสังคม
3. นางอุษณีย์ ตันสกุล สำนักงานเศรษฐกิจแรงงาน
4. นางสาวนราภรณ์ เจริญสุข กรมการจัดหางาน
5. นางสาวดารุพัสตร์ ลิ้มประวานิช กรมการจัดหางาน
6. นายเกื้ออนันต์ ธีนะปัญญาพร กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
7. นายโกสินธุ์ พูลเกิด สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กระทรวงศึกษาธิการ

1. นางพิชามณูย์ จิตต์สวาสดี สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. นางสาวจิรภา พลจันทร์ สำนักงานพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงสาธารณสุข

1. นางอรจิตต์ บำรุงสกุลสวัสดิ์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
2. นางสาวฟาริดา เม้าะสะนิ กรมอนามัย
3. นางสาวอัญชลิ อ่อนศรี กรมอนามัย
4. นางสาวศิริมาศ รอดจันทร์ กรมควบคุมโรค
5. นางสาวนภารัตน์ แคเขียว กรมสุขภาพจิต
6. นายธวัชชัย คำคง กรมสุขภาพจิต

กระทรวงยุติธรรม

1. นางสาวมชิวมา ราชกิจ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
2. นายสายชล บังรอด สำนักงานกิจการยุติธรรม
3. นางอันธิกา อ่อนพร้อม กรมราชทัณฑ์
4. นางสิริผล กาญจนสมบุญณ์ กรมราชทัณฑ์
5. นายโยชน์ บุญญานุสนธิ์ กรมราชทัณฑ์
6. นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

สำนักงานอัยการสูงสุด

1. นางเดือนเด่น กลิ่นสอน
2. นางพชร รุ่งโรจน์ชัยพร

1.3 องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

1. นายชัยพร ภูวรัตน์ สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
2. นายสุรศักดิ์ จิตตเศรษฐกุล สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
3. นายไพโรจน์ เจริญวิไลศิริ สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
4. นายเกียรติศักดิ์ แผ้วมานะกุล สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
5. นางสาวปริญญช ศศิธรวัฒน์กุล สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
6. นายกิตติพงษ์ สุทธิ สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
7. นายพิทยา ศรีโกตะเพ็ชร สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
8. นายพรชัย กลั้ววิหค สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
9. นายเมตตา เกษรเพชร สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
10. นางสาวกชพร ใจบริสุทธิ สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
11. นางสาววันทนา ศรีทับทิม สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
12. นางสาวปัทมฉัตร พรราช สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
13. นายฉัตรชัย กันพันภัย สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
14. นางภรณ์ ลุยโน สมาคมผู้ประกอบการบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา
15. นางสุชาดา กมลภรณ์ สมาคมผู้ประกอบการบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา
16. นางสาวแอนนิต้า กมลภรณ์ สมาคมผู้ประกอบการบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา
17. พ.อ.อ. ถนอมพงษ์ สุดประสงค์ สมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย
18. นางทิพวัลย์ เอมระดี สมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย
19. นายประดิษฐ์ วิโรจน์สกุล สมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย
20. นางวรรณิ์ โชติแสง สมาคมเด็กพิการทางสมองและสติปัญญา

21. นายสุรช สิงค์ดิษฐ์ สมาคมเด็กพิการทางสมองและ
สติปัญญา
22. พันตรี ศิริชัย ทรัพย์ศิริ สมาคมคนพิการทางการเคลื่อนไหว
สากล
23. นางสาวใจ ชาภิรมย์ สมาคมคนพิการจังหวัดชลบุรี
24. นายทองศักดิ์ ม่วงสมัย สมาคมคนพิการจังหวัดชลบุรี
25. นางภาวณี แก้วจันทร์ สมาคมคนพิการจังหวัดชลบุรี
26. นายสิงห์คำ มณีจันสุข สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ
27. นางสาววรรณภา แสงวิมาน สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ
28. นางสาวอรุณวดี ลิ้มอิงกุล สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี
29. นายธีรยุทธ สุนควิทย์ สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี
30. นายกิตติชัย เนตรวิศานันท์ สมาคมนักการดำรงชีวิตอิสระของ
คนพิการแห่งประเทศไทย
31. นางปิยนาก มณีรัตน์นายถ สมาคมคนพิการทุกประเภทจังหวัดชลบุรี
32. นายณรงค์ ปฏิบัติสรกิจ มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ
33. นางอรพรรณ สุวรรณรัตน์ มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ
34. นายเอกพุด์ภู กุล่อมบรรจง มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง
35. นางพวงแก้ว กิจธรรม มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย
36. นายเชิด ภิรเกียรติคุณ มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อน แห่ง
ประเทศไทย
37. นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนา
คนพิการ
38. นายสัมฤทธิ์ ชาภิรมย์ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนา
คนพิการ
39. นายประสงค์ สุขสำราญ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนา
คนพิการ
40. นางประจวบลาภ เขียดเอื้อ สถานสงเคราะห์คนไข้โรคจิตทุเลา
บ้านกิ่งวิถีนงิ
41. นางสาวมณีรัตน์ โพธิ์คำ สถานสงเคราะห์คนไข้โรคจิตทุเลา
บ้านกิ่งวิถีสาย

42. นางสาวเบญจมาศ ปุยชมพูผล สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการ
ทางสมองและปัญญา (บ้านเฟื่องฟ้า)
43. นางสาวนันทยา เมฆอุดม สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมอง
และปัญญา
44. นางสาวแพรว เอี่ยมน้อย สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ
45. แพทย์หญิงอดิสร เฟื่องฟู สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
46. แพทย์หญิงสุนีย์ เจริญวัฒน์ โรงพยาบาลเลิดสิน
47. นางสาวกนิษฐา รัตนสิทธิ์ ล่ามภาษามือ
48. นางสาวจุฑามาศ สุธนวัฒนาเจริญ ล่ามภาษามือ

มูลนิธิสถาบันวิจัยกฎหมาย

1. นายวิจิต จรัสสุขสวัสดิ์ หัวหน้าคณะผู้วิจัย
2. นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ คณะผู้วิจัย
3. นางสาวโปรดปราน วัฒนศิริธรรม คณะผู้วิจัย
4. นางสาวสุดารัตน์ การินเสน คณะผู้วิจัย
5. นางสาวสายทิพย์ สัจญะวี คณะผู้วิจัย
6. นางสาววาทีนี้ นุชเล็ก คณะผู้วิจัย
7. นายสุรพล ทิพย์เสนา ผู้ประสานงาน มูลนิธิ
สถาบันวิจัยกฎหมาย

2. กรอบแนวความคิดและข้อเสนอของคณะผู้ศึกษาวิจัย

คณะผู้วิจัยนำเสนอกรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยแยกเป็น 4 ประเด็น

1. การรับรองสิทธิของคนพิการตามกฎหมายไทย
2. การรับรองสิทธิของคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ
3. ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของคนพิการในประเทศไทย
4. แนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.

2550

1. การรับรองสิทธิคนพิการตามกฎหมายไทย

1.1 การรับรองสิทธิโดยรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

2550 มีบทบัญญัติ

หลายประการที่รับรองสิทธิคนพิการในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1.1.1 การรับรองสิทธิพลเมือง

มาตรา 4 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ได้รับรองในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค

มาตรา 30 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ได้รับรองให้คนพิการมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลอื่น การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ จะกระทำมิได้

1.1.2 การรับรองสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

มาตรา 40 (6) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้
รับรองให้คนพิการมีสิทธิได้รับความคุ้มครองในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอย่างเหมาะสม
และมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมกรณีที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงทางเพศ

1.1.3 การรับรองสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

มาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ได้รับรองให้คนพิการมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลปกติในการได้รับการศึกษาที่รัฐมีหน้าที่จัดให้

1.1.4 การรับรองสิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ

สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 54 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ได้รับรองให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

1.1.5 การรับรองสิทธิ ในแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม

การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม

มาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
ได้บัญญัติให้รัฐต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
และพึ่งพาตนเองได้

1.1.6 การรับรองสิทธิในการมีส่วนร่วมในการตราพระราชบัญญัติ

มาตรา 152 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้
สิทธิแก่ผู้พิการในการมีผู้แทนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องของคนพิการเข้ามามีส่วนร่วม
พิจารณาร่างกฎหมายซึ่งจะมีผลต่อผู้พิการทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

1.2 การรับรองสิทธิโดยกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบัน

1.2.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
พ.ศ. 2550

1.2.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

1.2.3 พระราชบัญญัติพิจารณาทางบก พ.ศ. 2522

- 1.2.4 พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541
- 1.2.5 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 1.2.6 พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542
- 1.2.7 พระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2543

- 1.2.8 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544
- 1.2.9 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.

2545

- 1.2.10 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545
- 1.2.11 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545
- 1.2.12 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2546

- 1.2.13 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546
- 1.2.14 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 1.2.15 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2550

- 1.2.16 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550
- 1.2.17 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

1.3 องค์กรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคนพิการ

- 1.3.1 สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พก.)
- 1.3.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.3.3 กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- 1.3.4 กรมการแพทย์
- 1.3.5 กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

2. การรับรองสิทธิคนพิการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

2.1 ความเป็นมา

กฎหมายระหว่างประเทศได้ให้ความสำคัญคนพิการมาเป็นเวลานานแล้ว คนพิการย่อมได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา โดยสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับความคุ้มครองจะบัญญัติไว้ในกติกาว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 และกติกาว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจและสิทธิทางสังคม ค.ศ. 1966 ซึ่งเป็นการรับรองสิทธิของบุคคลทุกคน อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติคนพิการมักถูกละเลยในการใช้สิทธิต่าง ๆ

หลังจากที่มีปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ค.ศ. 1975 ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองคนพิการ ได้ถูกหยิบยกขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ ในช่วงต้น ค.ศ. 1980 ได้มีการเรียกร้องให้มีการจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการขึ้น แต่ไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐต่าง ๆ เพราะจะเป็นการแบ่งแยกคนพิการให้ต่างจากบุคคลธรรมดา

ค.ศ. 1981 ได้มีการประกาศให้เป็นปีคนพิการสากล ทำให้สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้อนุมัติแผนปฏิบัติการคนพิการ ซึ่งในปี ค.ศ. 1987 ได้มีการประชุมเพื่อตรวจสอบผลการบังคับใช้ของแผนปฏิบัติการ และมีการเสนอแนะให้จัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการขจัด การเลือกปฏิบัติแก่คนพิการ

ค.ศ. 1990 มีการตั้งคณะทำงานรับผิดชอบในการยกร่างหลักเกณฑ์เพื่อความเท่าเทียมทางโอกาสของคนพิการ ทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อรับรองสิทธิ และหน้าที่ของคนพิการที่มีเช่นเดียวกับคนปกติ โดยการขจัดอุปสรรคที่ทำให้คนพิการไม่สามารถ ใช้สิทธิได้

ค.ศ. 2000 ข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนได้จัดให้มีการศึกษาหลักการพื้นฐานของ สนธิสัญญาจำนวน 6 ฉบับที่เกี่ยวกับคนพิการ เพื่อรักษาการทำงานของระบบ และการดำเนินการของฝ่ายต่าง ๆ

ค.ศ. 2001 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติโดยการเสนอขอของประเทศเม็กซิโก ได้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจในการยกร่างอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

13 ธันวาคม ค.ศ. 2006 สมัชชาใหญ่ให้ความเห็นชอบร่างอนุสัญญาและ คนพิการ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการได้เปิดให้รัฐต่าง ๆ ลงนามเมื่อวันที่ 30 มีนาคม ค.ศ. 2007 ซึ่งมี 82 รัฐที่ได้ลงนามในอนุสัญญา 44 รัฐได้ลงนามในพิธีสาร และ 1 รัฐ ที่ให้สัตยาบันอนุสัญญา

2.2 หลักการสำคัญที่บัญญัติในอนุสัญญานี้

(1) การเคารพในศักดิ์ศรีของตนเอง การอยู่ได้ด้วยตนเอง ตลอดจน เสรีภาพในการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง และความเป็นอิสระของบุคคล

(2) การไม่เลือกปฏิบัติ

(3) การมีส่วนร่วม และการอยู่ในสังคม

(4) การเคารพในความแตกต่าง และการยอมรับว่าคนพิการเป็นส่วนหนึ่งของ ความหลากหลายของมนุษย์และมนุษยชาติ

(5) ความเท่าเทียมกันในโอกาส

(6) การเข้าถึงสิทธิในด้านต่าง ๆ

(7) ความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง

(8) การเคารพความสามารถในการพัฒนาของเด็กพิการ และการเคารพในสิทธิของเด็กพิการที่จะรักษาอัตลักษณ์ของตน

2.3 พันธกรณีของรัฐภาคี

(1) รับรองและส่งเสริมการใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของคนพิการ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นเหตุมาจากความพิการ

(2) ยอมรับความเท่าเทียมกันของคนพิการและบุคคลทั่วไป

(3) ดำเนินมาตรการให้สตรีพิการและเด็กหญิงพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

(4) ดำเนินมาตรการให้เด็กพิการได้ใช้สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

(5) ดำเนินมาตรการต่าง ๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้ตระหนักถึงสถานการณ์ทัศนคติต่อคนพิการ

(6) ดำเนินมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการได้เข้าถึงสิ่งต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

(7) รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาจัดทำนโยบายให้เกิดผลสำเร็จตามที่กำหนดในอนุสัญญา

(8) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

(9) จัดให้มีหน่วยติดต่อประสานงานเพื่อติดตามบังคับใช้อนุสัญญานี้

(10) จัดทำรายงานมาตรการต่าง ๆ ที่ได้ใช้เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญานี้ (2 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญามีผลบังคับใช้สำหรับรัฐนั้นและต่อไปทุก 4 ปี)

2.4 การติดตามการบังคับใช้อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการได้วางระบบการติดตามผลการดำเนินการของรัฐภาคีไว้ โดยการประชุมของรัฐภาคีที่จะจัดขึ้นทุก 2 ปี หรือตามที่ได้ตกลงกัน อนุสัญญานี้ยังกำหนดให้รัฐภาคีต้องส่งรายงานที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ ที่ได้ใช้เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่ตามอนุสัญญานี้ และพัฒนาการที่ดีขึ้นภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญามีผลบังคับใช้สำหรับรัฐภาคีนั้น ๆ และต้องจัดทำรายงานเพิ่มเติมทุก 4 ปี รายงานนี้จะส่งไปยังคณะกรรมการสิทธิของคนพิการ ผ่านทางเลขาธิการสหประชาชาติ รัฐภาคีอาจจะบดบังปัจจัยหรืออุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีในอนุสัญญานี้ สำหรับรัฐที่เข้าเป็นภาคีในพิธีสารเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ คณะกรรมการจะมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามอนุสัญญาเพิ่มขึ้น คือ การให้

อำนาจคณะกรรมการรับและตรวจสอบคำร้องทุกข์ว่าเป็นผู้เสียหายจากการละเมิดบทบัญญัติของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ซึ่งคำร้องทุกข์อาจมาจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหรือในนามของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

2.5 การเข้าเป็นภาคีในกฎหมายระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของคนพิการของประเทศไทย

เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2549 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบให้ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการในวันแรกที่เปิดให้มีการลงนามตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ และเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2551 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ประเทศไทยให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ตามที่กระทรวงการพัฒนาศักยภาพและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ ต่อมาในวันที่ 29 กรกฎาคม 2551 ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ดังนั้น อนุสัญญานี้จึงมีผลใช้บังคับกับประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 28 สิงหาคม 2551

นอกจากนี้ ยังมี อนุสัญญา ฉบับที่ 159 ว่าด้วยการฟื้นฟูอาชีพและการจ้างงานคนพิการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการคุ้มครองและยอมรับการจ้างงานคนพิการอย่างเท่าเทียมกับบุคคลปกติทั่วไป โดย ประเทศไทย ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญา ดังกล่าว เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2550

3. ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของคนพิการในประเทศไทย

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการได้กำหนดให้รัฐภาคีมีพันธกรณีที่ต้องจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ ในทุกรูปแบบ และต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากบริการสาธารณะต่าง ๆ การเข้าทำงาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตประจำวัน

จากพันธกรณีที่มีอยู่จึงมีความจำเป็นที่ต้องตรวจสอบว่า กฎหมายไทย ได้มีการคุ้มครองสิทธิของคนพิการครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการหรือไม่ และมีปัญหาการบังคับใช้กฎหมายอย่างไร

การคุ้มครองสิทธิของคนพิการ

1. ด้านการแพทย์ มาตรา 25 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการกำหนดให้รัฐภาคีต้องจัดบริการ สาธารณสุขให้แก่คนพิการด้วยคุณภาพเดียวกับคนทั่วไป โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือในราคาที่คนพิการจ่ายได้ ซึ่งมาตรา 20 (1) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้รับรองสิทธินี้ไว้ และยังมีพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้คนพิการได้รับสิทธิด้านสุขภาพ

2. ด้านการศึกษา มาตรา 24 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการกำหนดให้รัฐภาคียอมรับสิทธิของคนพิการที่จะได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งมาตรา 20 (2) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติ ให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงการศึกษิตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ คนพิการสามารถได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและยังมีพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งบัญญัติให้คนพิการมีสิทธิได้รับบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบ และรูปแบบการศึกษา ตลอดจนรัฐต้องจัดเงินอุดหนุนและให้ความช่วยเหลือเพิ่มเป็นพิเศษแก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชน

3. ด้านการทำงาน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการกำหนดให้คนพิการมีสิทธิในการทำงานอย่างเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งมาตรา 20 (3) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำและส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนพิการ

นายจ้างต้องรับคนพิการเข้าทำงานในสัดส่วน 1 คนต่อลูกจ้าง 200 คน หากนายจ้างไม่ปฏิบัติตาม นายจ้างมีหน้าที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ

4. ด้านสวัสดิการ มาตรา 20 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการกำหนดให้รัฐภาคีดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้คนพิการสามารถที่จะเคลื่อนไหวโดยอิสระด้วยตนเอง และมาตรา 28 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการกำหนดให้รัฐภาคียอมรับสิทธิของคนพิการที่จะมีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่เพียงพอสำหรับตนเองและครอบครัว ตลอดจนสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้สิทธิคนพิการในสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังนี้

- (1) การช่วยเหลือทางกฎหมาย
- (2) การให้บริการล่ามภาษามือ
- (3) การจัดสวัสดิการเบี้ยคนพิการ
- (4) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือคนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล และการสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการ
- (5) การสนับสนุนสถานสงเคราะห์เอกชน

5. ด้านการดำรงชีวิตประจำวัน บทบัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการหลายมาตราได้บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก หรือ

ความช่วยเหลือบางประการให้สามารถใช้ชีวิตได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป ซึ่งมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดไว้ ดังนี้

- (1) การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร การโทรคมนาคม
- (2) การมีสัตว์นำทาง หรือเครื่องมืออุปกรณ์นำทาง
- (3) การกำหนดให้เจ้าของอาคาร และผู้ให้บริการสาธารณะจัดให้มีอุปกรณ์สิ่ง

อำนวยความสะดวก หรือบริการให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

6. การจัดการเลือกปฏิบัติ อนุสัญญาให้ความสำคัญกับการเลือกปฏิบัติ

ซึ่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดให้คนพิการที่ได้รับ หรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้มีคำสั่ง เพิกถอนการกระทำหรือมิให้กระทำการในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อ คนพิการ และให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่นที่มีใช้ตัวเงินให้แก่คนพิการที่ถูกเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมไว้ ตลอดจนให้ศาลกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษได้

การจำกัดสิทธิของคนพิการตามกฎหมายไทย

1. การจำกัดสิทธิทางการเมืองมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือมิให้

ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น มาตรา 100 และมาตรา 102 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิ มิให้บุคคลวิกลจริตหรือ ผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบใช้สิทธิเลือกตั้ง และสมัครเข้ารับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2. การจำกัดสิทธิในการทำงาน การห้ามมิให้ประกอบอาชีพบางประเภท

เช่น มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำ ไทย พระพุทธศักราช 2456 ซึ่งเป็น บทบัญญัติจำกัดสิทธิคนพิการทางร่างกายในการประกอบอาชีพเป็นผู้นำร่องในการเดินเรือ

3. การจำกัดสิทธิในการดำรงตำแหน่งบางประเภท เช่น มาตรา 15 เบญจ

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิมิให้ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ บุคคลวิกลจริต หรือผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ดำรงตำแหน่งกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิมิให้บุคคลวิกลจริตผู้มีจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

4. การจำกัดสิทธิด้านอื่น ๆ เช่น มาตรา 11 แห่ง พระราชบัญญัติควบคุม

การเรียไร พุทธศักราช 2487 ซึ่งเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิมิให้ผู้ที่มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ ทำการเรียไร มาตรา 9 แห่ง พระราชบัญญัติ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490 ซึ่งเป็น

บทบัญญัติจำกัดสิทธิ มิให้บุคคลซึ่งไม่สามารถจะใช้อาวุธปืนได้โดยกายพิการหรือทุพพลภาพ ขอลอกไปอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะมีไว้เพื่อเก็บตามมาตรา 11
อย่างไรก็ตาม มีปัญหาเรื่องการจำกัดสิทธิมิให้ผู้ที่มีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะ เป็นข้าราชการ อัยการ ข้าราชการตุลาการ หรือตุลาการศาลปกครอง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยที่ 16/ 2545 และ 44/ 2545) วินิจฉัยว่า การจำกัดสิทธิทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และ จะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นไม่ได้ และกฎหมายที่มีบทบัญญัติจำกัด สิทธิ นั้นต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือ แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง และต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจ ในการตรากฎหมายนั้นด้วย

ปัญหาการดำเนินการของรัฐ

(1) การคุ้มครองสิทธิของคนพิการยังกระจัดกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของ หลายหน่วยงาน

เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิของคนพิการยังกระจัดกระจายอยู่ใน ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน กล่าวคือ ด้านสุขภาพอยู่ในความรับผิดชอบของ กรมการแพทย์ ด้านการศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ด้านการทำงานอยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ด้านสวัสดิการสังคม อยู่ในความรับผิดชอบของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ด้านการดำรงชีวิตประจำวันอยู่ใน ความรับผิดชอบของรัฐมนตรีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรี กระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย ทำให้การดำเนินการประสานงานด้าน นโยบายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติเป็นไปอย่างยากลำบาก ตลอดจนยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติที่ชัดเจนในการบูรณาการ หรือกำกับดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนอย่างจริงจังและมี ประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิของคนพิการที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) ความไม่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ

โดยที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ไม่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคลจึงทำให้การดำเนินการทางกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งการอายัดทรัพย์สิน ของนายจ้าง หรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งไม่ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา 36

แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ต้องผ่านสำนักงาน ปลัดกระทรวง หรือกระทรวงซึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ซึ่งเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การ ดำเนินการของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ไม่มีประสิทธิภาพและล่าช้าเนื่องจากต้องดำเนินการผ่านสำนักงานปลัดกระทรวง หรือกระทรวง

4. แนวทางการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

เนื่องจากการรองรับสิทธิสำหรับคนพิการตามกฎหมายปัจจุบันกำหนดหลักการกลาง ในลักษณะที่เป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก นอกจากนี้ยังต้องรอหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ที่ประกาศกำหนดอีกด้วย ทั้งที่สิทธิของคนพิการได้รับการรับรองไว้โดยรัฐธรรมนูญซึ่งเป็น กฎหมายสูงสุดไว้แล้ว จึงควรกำหนดให้คนพิการมีสิทธิร้องขอให้มีการดำเนินการหรือผลักดัน ให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.1 ภาพรวมของกฎหมายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน

โครงสร้างของกฎหมายแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

(1) คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่หลักในการเสนอนโยบาย แผนหลัก และโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

(2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติซึ่ง มีอำนาจหน้าที่หลักในการประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของ รัฐบาล ส่วนราชการหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศใน การดำเนินงาน การทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านคนพิการเกี่ยวกับ การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(3) คณะอนุกรรมการที่ คณะกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ แต่งตั้ง ได้แก่ คณะอนุกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัด และคณะอนุกรรมการอื่นเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(4) กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริม และการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษา และการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรที่

เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนซึ่งมีอำนาจหน้าที่หลักในการ บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

4.2 องค์กรอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

หน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายนี้ มีหลายภาคส่วน ดังนี้

1. กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม
2. ราชการส่วนท้องถิ่น เช่น การออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ
3. นายจ้างซึ่งต้องรับคนพิการเข้าทำงาน
4. องค์กรเอกชน เช่น องค์กรด้านคนพิการ
5. ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลคนพิการ
6. บุคคลทั่วไป

4.3 สิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

สิทธิของคนพิการตามกฎหมายปัจจุบันมี 2 ลักษณะ คือ การสงเคราะห์คนพิการและการส่งเสริมให้เข้าถึงสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกับบุคคลธรรมดา

- (1) สิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติกรณีที่มีการเลือกปฏิบัติตามมาตรา 15 ถึงมาตรา 17
- (2) การรับรองสิทธิของคนพิการเพื่อให้เข้าถึงสิทธิและประโยชน์ต่าง ๆ ตามมาตรา 20 ซึ่งเป็นการรวมสิทธิทุกอย่างของคนพิการไว้ในมาตรานี้

4.4 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นตามกฎหมายปัจจุบัน

- (1) ปัญหาการใช้สิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

เนื่องจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่คนพิการจะได้รับ ซึ่งมีผลตามกฎหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องจัด หาสิ่งอำนวยความสะดวกหรือปฏิบัติต่อคนพิการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดขึ้น แต่ยังคงขาดบทบัญญัติที่จะสนับสนุนให้คนพิการได้

เข้าถึงและใช้ประโยชน์ในสิทธิประโยชน์ที่จัดให้มีขึ้นได้อย่างสะดวกและมีฐานกฎหมายรองรับ โดยเฉพาะการขอใช้สิทธิ ต่าง ๆ ของคนพิการว่า คนพิการจะสามารถทราบเรื่องสิทธิประโยชน์ ได้อย่างไร การร้องขอให้ได้รับสิทธิจะได้อย่างไร รวมทั้งการมีสิทธิในการเสนอแนะการปรับปรุง สิทธิประโยชน์ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ แม้ว่าเรื่องเหล่านี้อาจใช้แนวทางการบริหาร จัดการของหน่วยงานของรัฐที่จะจัดให้มีขึ้นเพื่อช่วยเหลือคนพิการได้ก็ตาม แต่ถ้ามิได้บัญญัติ เป็นหลักประกันสิทธิของคนพิการไว้ในกฎหมาย กรณีก็จะเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจ ช่วยเหลือตามที่เห็นสมควร โดยไม่มีมาตรการทางกฎหมายรองรับ และสำหรับคนพิการเอง ก็อาจไม่สามารถมีข้ออ้างตามกฎหมายเพื่อเรียกร้องการใช้สิทธิประโยชน์ตามกฎหมายได้

นอกจากนี้ คนพิการจำนวนมากเป็นคนพิการที่อยู่ในสภาพไม่สามารถช่วย ตนเองได้ คนพิการจึงจำเป็นต้องมีตัวแทนที่จะช่วยเหลือดำเนินการเพื่อให้สามารถดำรงชีวิต ได้เท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้มีองค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการขึ้น เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือคนพิการ แต่ยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติรับรองอำนาจหน้าที่ในการเป็นตัวแทน ของคนพิการอย่างเด่นชัด คงมีแต่เพียงอำนาจฟ้องคดีแทนในกรณีที่มีการเลือกปฏิบัติ อย่างไม่เป็นธรรม แต่สำหรับการช่วยเหลือกรณีอื่นก็เพียงแต่กำหนดให้ทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิ คนพิการซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละองค์กรว่าจะดำเนินการอย่างไร โดยยังไม่มียกเว้นกฎหมายรับรองการอ้างสิทธิ เพื่อช่วยเหลือคนพิการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องมีหน้าที่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องนั้นอย่างชัดเจน

(2) ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน พิการแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติให้มีบทบาทในฐานะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นหลัก เนื่องจา การให้ความช่วยเหลือคนพิการนั้นได้ถูกแยกกระจายจัดกระจายไปอยู่ตามหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐ และเอกชน และโดยที่การดำเนินการดังกล่าวมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามภาระหน้าที่ที่กฎหมาย กำหนดไว้มีจำนวนมาก สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ จึงสมควร ปรับบทบาทเป็นหน่วยงานผู้ปฏิบัติในการตรวจสอบดูแลคนพิการทั่วประเทศ การให้ข้อมูลข่าวสาร แก่คนพิการ การช่วยเหลือให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ โดยอาจดำเนินการเองหรือร่วมกับ องค์กรอื่น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ในเชิงรุกเช่นนี้ จำเป็นต้องปรับบทบาทของสำนักงาน และปรับฐานะ ทางกฎหมายให้มีความเป็นนิติบุคคล เพื่อให้สามารถทำหน้าที่โดยครบถ้วนด้วยตนเองได้ จึงควร ปรับปรุงให้เป็นส่วนราชการระดับกรมขึ้น เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่าง

คล่องตัวและมีลักษณะงานที่เป็นการถาวร สามารถมอบอำนาจให้เกิดผลตามกฎหมายและทำนิติกรรมสัญญา กับองค์กรต่าง ๆ ในการใช้อำนาจตามกฎหมายนี้

(3) ปัญหาการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการยังขาดประสิทธิภาพและความคล่องตัว เนื่องจากมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 บัญญัติให้การอนุมัติ การจ่ายเงินของกองทุนเป็นอำนาจเฉพาะของคณะกรรมการบริหารกองทุน และไม่มีบทบัญญัติกำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนสามารถมอบหมายให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ทำงานใกล้ชิดกับคนพิการในพื้นที่พิจารณา การดำเนินการอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนแทนได้ ทำให้การพิจารณาจัดสรรเงินของกองทุนไม่มีความคล่องตัวเนื่องจากต้องส่งเรื่องการขออนุมัติใช้จ่ายเงินของกองทุนให้คณะกรรมการบริหารกองทุนซึ่งอยู่ส่วนกลางพิจารณาอนุมัติทุกกรณี

4.5 แนวทางการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ

4.5.1 หลักการในการเสนอแก้ไข มี 4 เรื่องดังต่อไปนี้

(1) เพิ่มบทบัญญัติในการกำหนดสิทธิคนพิการในการเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนด

(2) เพิ่มบทบาทขององค์กรคนพิการในการช่วยเหลือคนพิการ

(3) กำหนดบทบาทหน้าที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในการตรวจสอบและดูแลคนพิการ และปรับปรุงสถานะของสำนักงานให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และภารกิจที่เพิ่มขึ้น

(4) ปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวมากขึ้น

4.5.2 สาระสำคัญ

(1) กำหนดให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นหน่วยงานการไปตรวจสอบและดูแลการดำเนินการให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยกำหนดให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ให้สำนักงานมีหน้าที่ตรวจสอบ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดไว้ (เพิ่มมาตรา 13 (4/1) และมาตรา 22/1)

(ข) ให้สำนักงานจัดให้มีศูนย์บริการคนพิการตามจำนวนและสถานที่ตั้งที่เหมาะสม โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดตั้ง ดังต่อไปนี้ (เพิ่มมาตรา 20/3)

- การจัดตั้งและดำเนินการของศูนย์บริการคนพิการ

อาจจัดตั้งและดำเนินการโดยสำนักงาน หรือโดยการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรคนพิการ หรือองค์กรเอกชนเป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการก็ได้ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือคนพิการ โดยเฉพาะการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งและดำเนินการศูนย์บริการคนพิการ

- ในการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรคนพิการ หรือ องค์กรเอกชนเป็นผู้จัดตั้งหรือดำเนินการศูนย์บริการคนพิการ ให้สำนักงานจัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงการจัดตั้งและดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด ทั้งนี้ ศูนย์บริการคนพิการที่จัดตั้งและดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงกับสำนักงาน อาจได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากงบประมาณแผ่นดินหรือกองทุนได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(ค) ศูนย์บริการคนพิการแต่ละแห่งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (เพิ่มมาตรา 20/4 วรรคหนึ่ง)

- สำรวจและติดตามสภาพปัญหาคนพิการในเขตพื้นที่
ที่รับผิดชอบ

- ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สวัสดิการและความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ หรือการอื่นใดเพื่อความสงเคราะห์แก่คนพิการ

- เป็นผู้แทนคนพิการในการเรียกร้องการได้รับสิทธิประโยชน์
สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

- ประสานความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้ได้รับการดูแล
รักษาพยาบาลเบื้องต้น เพื่อบรรเทาเหตุแห่งการพิการมิให้เกิดอันตรายร้ายแรง

- ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่
รับผิดชอบเพื่อช่วยเหลือดูแลคนพิการตามประเภทที่เกี่ยวข้อง

- ช่วยเหลือคนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้
ให้มีอุปกรณ์ที่จำเป็น

- ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานแก่
คนพิการ และการช่วยเหลือในการฝึกอาชีพและการจัดหางานให้แก่คนพิการ

- ติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้ และการดำรงชีวิตของคนพิการ

(ง) ให้นำหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์และความช่วยเหลืออื่นใดตามที่ศูนย์บริการคนพิการแจ้งให้ทราบ ในกรณีที่มีปัญหาการดำเนินการให้ศูนย์บริการคนพิการรายงานต่อสำนักงานเพื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยหรือดำเนินการอื่นใดตามอำนาจหน้าที่ (เพิ่มมาตรา 20/4 วรรคสอง)

(จ) ในกรณีที่สำนักงานตรวจสอบการได้รับสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว พบว่าหน่วยงานของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สำนักงานดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (เพิ่มมาตรา 22/1)

- มีอำนาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมาย เพื่อสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

- ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องยังไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันสมควร ถ้าเป็นหน่วยงานของรัฐให้สำนักงานรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ แต่ถ้าเป็นผู้เกี่ยวข้องอื่นที่มีหน่วยงานของรัฐให้สำนักงานแจ้งหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบพิจารณาสั่งการเพื่อใช้มาตรการบังคับตามกฎหมายนั้น ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐละเลยไม่ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าจนอาจเกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่คนพิการ ให้สำนักงานรายงานต่อคณะกรรมการเพื่อมีมติให้ดำเนินการตามความจำเป็นเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คนพิการได้ โดยให้ถือว่ามติของคณะกรรมการเป็นที่สุด

(2) ปรับปรุงสถานะของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้เป็นกรมในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 12)

(3) กำหนดสิทธิคนพิการในการเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์ที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้สิทธิประโยชน์ตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดให้คนพิการมีสิทธิ ดังต่อไปนี้ (เพิ่มมาตรา 20/1)

(ก) การได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สวัสดิการและความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ในการนี้ เมื่อคนพิการร้องขอเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารหรือใช้สิทธิประโยชน์ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจ

หน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นมีหน้าที่ชี้แจงรายละเอียดและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการเพื่อให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์นั้นได้

(ข) ในกรณีที่คนพิการประสงค์จะใช้สิทธิประโยชน์ในเรื่องใดตามพระราชบัญญัตินี้ คนพิการมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนับสนุนหรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อให้คนพิการนั้นสามารถใช้สิทธิได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความพิการ โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกตามสภาพความพิการ คัดคัดศรีความเป็นมนุษย์ และการปฏิบัติที่สามารถใช้สิทธิโดยเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

(ค) การร้องขอให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(ง) การเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนจัดให้มีหรืออำนวยความสะดวกในการใช้สิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(จ) การร้องขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการช่วยเหลือในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นเพื่อบรรเทาเหตุแห่งความพิการ มิให้เกิดอันตรายร้ายแรง

(ฉ) การเสนอแนะต่อคณะกรรมการ สำนักงาน หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อกำหนดมาตรการในการดูแลความเป็นอยู่ของคนพิการให้สามารถดำรงชีวิตเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

(4) เพิ่มบทบาทขององค์กรคนพิการในการช่วยเหลือคนพิการ(เพิ่มมาตรา 20/2)

กำหนดให้องค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการตามที่คณะกรรมการรับรองตามมาตรา 6 (10) มีสิทธิดำเนินการอื่นนอกเหนือจากการดำเนินการแทนคนพิการในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายตามที่มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 บัญญัติไว้ ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นผู้แทนคนพิการในการเรียกร้องให้ได้รับสิทธิประโยชน์สำหรับคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

(ข) การให้ความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้สามารถเข้าถึงการได้รับสิทธิประโยชน์ และการใช้สิทธิประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องจัดให้มีขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

(ค) การเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีการส่งเสริมหรือช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์อย่างครบถ้วนและเสมอภาค

(ง) การเสนอแนะต่อคณะกรรมการหรือสำนักงาน เพื่อให้มีการปรับปรุงสิทธิประโยชน์แก่คนพิการเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

(จ) การได้รับมอบหมายจากสำนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(5) ปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนสามารถมอบหมายให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัด ซึ่งเป็นองค์กรในระดับจังหวัดที่มีความใกล้ชิดกับคนพิการในพื้นที่พิจารณาอนุมัติเงินแทนได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาและอนุมัติเงินของกองทุนสามารถดำเนินการได้ โดยไม่ต้องเสนอคำขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริหารกองทุนพิจารณาทุกกรณี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 26 (2))

3. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ตามที่คณะผู้วิจัยเสนอ เนื่องจากจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะในรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของกฎหมาย พร้อมทั้ง แสดงความคิดเห็นตามแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยจะนำไปพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมยิ่งขึ้น ดังนี้

(1) นายณรงค์ ปฏิบัติสกรกิจ มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ

เห็นว่า (1) ควรกำหนดให้องค์กรด้านคนพิการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเป็นผู้มีสิทธิต่าง ๆ แทนคนพิการ และ (2) การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการควรดำเนินการจัดตั้งโดยสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเท่านั้น ไม่ควรให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการเนื่องจากอาจเกิดความล้าหลังหรือเลือกปฏิบัติขึ้นได้

(2) พันตรีศิริชัย ทรัพย์ศิริ นายกสสมาคมคนพิการด้านการเคลื่อนไหวสากล

เห็นว่า (1) ควรมีการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ และบทบาทขององค์กรด้านคนพิการให้มากขึ้น เพื่อให้องค์กรดังกล่าวเป็นตัวแทนของคนพิการและทำให้คนพิการทุกประเภทได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างแท้จริง และ (2) ควรกำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดสรรงบประมาณสำหรับคนพิการได้อย่างถาวร และควรให้อนุกรรมการดังกล่าวมีที่มาจากบุคคลในจังหวัด เนื่องจากเป็นผู้ทราบปัญหาในท้องถิ่นได้ดีกว่าบุคคลที่มาจากส่วนกลาง

(3) นางสาวดารุพัศตร์ ลิ้มประวานิช ผู้แทนกรมการจัดหางาน

เห็นว่า การกำหนดให้มีศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือในการฝึกอาชีพและการจัดหางานให้แก่คนพิการอาจเป็นการกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของกรมการจัดหางานที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

(4) นายกิตติพงษ์ หาดทรายการ สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย

เห็นว่า (1) ควรกำหนดให้มีการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่คนพิการไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้สามารถปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม และ (2) ควรกำหนดให้ต้องมีการรับฟังคำแนะนำของคนพิการและจะต้องมีการปฏิบัติตามอย่างเป็นรูปธรรม

(5) นายสิงห์คำ มณีจันสุขนายกสมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ

เห็นว่า (1) ควรกำหนดให้คนพิการสามารถเข้าถึงสาธารณประโยชน์และการศึกษาให้เป็นรูปธรรม (2) ลดอัตราส่วนของจำนวนลูกจ้างต่อการจ้างคนพิการลงจากอัตราส่วนลูกจ้าง 200 คน ต่อคนพิการ 1 คน เป็นอัตราส่วนลูกจ้าง 100 คน ต่อ 1 คน (3) ควรกำหนดให้มีองค์กรด้านคนพิการระดับจังหวัด ในนิยามคำว่า“องค์กรคนพิการแต่ละประเภทเนื่องจากในแต่ละจังหวัดมีปัญหาเกี่ยวกับคนพิการที่แตกต่างกัน อีกทั้งเพื่อให้คนพิการระดับจังหวัดได้มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย (4) ควรเพิ่มจำนวนคนพิการในการเข้าเป็นคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดให้มากขึ้น(5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรออกข้อบัญญัติที่เป็นการส่งเสริมและสงเคราะห์คนพิการ และ (6) ควรแก้ไของค์ประกอบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้มีกรรมการที่มาจากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรกำหนดให้องค์กรเพื่อคนพิการได้รับเงินสนับสนุนจากงบประมาณ

(6) นางพวงแก้ว กิจธรรม ประธานมูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย

เห็นว่า (1) ควรกำหนดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมายนี้ มิใช่แต่เฉพาะคนพิการ เท่านั้น (2) ควรกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการมีหน้าที่จัดทำรายงานเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ(3) ควรกำหนดโทษแก่หน่วยงานที่ไม่ปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้คนพิการได้รับการปฏิบัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้อย่างแท้จริง (4) ควรแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้มีกรรมการที่มาจากผู้แทนองค์กรเพื่อคนพิการ (5) ควรกำหนดให้องค์กรเพื่อคนพิการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐ และ (6) ควรกำหนดที่มาของเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ชัดเจนว่ามาจากภาษีสุรา เบียร์ และบุหรี่ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของความพิการ

(7) นางภรณ์ ลุยโน สมาคมผู้ปกครองบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา

เห็นว่า ควรส่งเสริมการศึกษาสำหรับผู้พิการทางสติปัญญา และจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้พิการทางสติปัญญาในสถานศึกษาต่าง ๆ

(8) นายประสงค์ สุขสำราญ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

เห็นว่า (1) ควรกำหนดให้มีกองทุนคนพิการทั้งในระดับท้องถิ่นและส่วนกลางเพื่อให้กองทุนคนพิการระดับท้องถิ่นได้รับการอนุมัติงบประมาณโดยตรง (2) ควรกำหนดเรื่องการให้ความช่วยเหลือคนพิการเพื่อให้สามารถเข้าถึงการได้รับสิทธิประโยชน์และการใช้สิทธิประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก ตามร่างมาตรา 20/2 ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และ (3) ควรมีการรับรองวิชาชีพล่ามภาษามือเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีผู้ศึกษาในเรื่องล่ามภาษามือมากยิ่งขึ้นและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการของคนพิการ

(9) นายคมสันต์ เมธิกุล ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เห็นว่า (1) ควรกำหนดนิยามคำว่า “การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต ” โดยให้หมายรวมถึงการไม่เลือกปฏิบัติต่อคนพิการเข้าไว้ในนิยามคำดังกล่าวด้วย (2) ในคณะกรรมการบริหารกองทุนควรมีการกำหนดองค์ประกอบของคนพิการทุกประเภทไว้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริหารกองทุนด้วยเพื่อให้คนพิการทุกประเภทสามารถเข้ามาเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน (3) ร่างมาตรา 20/1 ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ชี้แจงรายละเอียดและอำนวยความสะดวกแก่คนพิการในการใช้สิทธิประโยชน์นั้นอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดบังคับให้หน่วยงานดังกล่าวต้องปฏิบัติตาม และ (4) ควรมีการออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ ตามร่างมาตรา 20/3 เพื่อให้มีกรอบการดำเนินการที่ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (5) ในร่างมาตรา 22/1 วรรคสอง ควรเปลี่ยนจากการให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการเป็นการรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ เพื่อให้มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (6) ควรแก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้มีกรรมการที่มาจากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย (7) ควรกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการตามประเภทความพิการและคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดให้ชัดเจน และ (8) ขอให้คณะผู้วิจัยตรวจสอบพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพฯ เพิ่มเติม เพราะมีบทบัญญัติหลายส่วนที่ละเมิดสิทธิของคนพิการ

(10) นายธีรยุทธ สุคนวิทย์ ผู้แทนสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี

เห็นว่า ในร่างมาตรา 20/2 (1) ควรกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจของผู้แทนคนพิการสามารถรับมอบอำนาจจากคนพิการในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนคนพิการได้ (2) ควรให้คนพิการที่อยู่ในสถานสงเคราะห์มีสิทธิได้รับเบี้ยความพิการ และ (3) ควรกำหนดให้สถานสงเคราะห์เอกชนได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณ

(11) ผศ.ดร.ทวี เชื้อสุวรรณทวิ ผู้แทนวิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

เห็นว่า (1) ในร่างมาตรา 20/4 ควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของศูนย์บริการคนพิการในเรื่องการให้ความช่วยเหลือคนพิการในการได้รับการศึกษา (2) ควรกำหนดรายละเอียดของอุปกรณ์ที่มีความจำเป็นต่อคนพิการให้ครอบคลุมคนพิการทุกประเภท และ (3) ควรกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการมีสถานะเป็นที่ยอมรับ (4) ควรเขียนเหตุผลสนับสนุนการแก้ไขพระราชบัญญัติฯ (ร่างมาตรา 20/2 ถึงมาตรา 20/4) ให้ชัดเจน

(12) นางสาวอรุณวดี ลิ้มอิงกุล ผู้แทนสมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี

เห็นว่า ควรกำหนดให้รัฐสนับสนุนงบประมาณแก่คนพิการผ่านทางโครงการต่าง ๆ แบบต่อเนื่อง มิใช่การสนับสนุนผ่านโครงการในแต่ละปีงบประมาณ เนื่องจากโครงการต่าง ๆ สำหรับคนพิการนั้น ต้องการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการช่วยเหลือและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

(13) ดร.ทิภาภรณ์ โพธิ์ถวิล คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เห็นว่า (1) เห็นด้วยกับการให้ยกระดับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติให้มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงการพัฒนาการสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน (2) ควรมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (3) ควรกำหนดให้เมืองค็กรอิสระในติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล (4)ควรกำหนดให้การรายงานกรณีหน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยรายงานตรงไปยังนายกรัฐมนตรีมิใช่ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีการดำเนินการที่มีประสิทธิผลและเกิดความรวดเร็วในการดำเนินการ (5) ควรนำหลักการตามร่างมาตรา 20/1 และร่างมาตรา 20/2 ไปกำหนดไว้ในกฎหมายลูกบทหรือไม่ เนื่องจากเป็นการกำหนดในรายละเอียด (6) ควรกำหนดให้ ผู้แทนคนพิการในระดับจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ นอกเหนือจากผู้แทนจากส่วนกลาง และ (7) กองทุนดังกล่าวควรขยายขอบเขตของสิทธิประโยชน์ให้กว้างขึ้นโดยสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพและสร้างศักยภาพให้คนพิการมากยิ่งขึ้น

(14) รศ.ดร.ชัตติมา กรรณิสุต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียว

เห็นว่า ควรมีการกำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมายระดับอนุบัญญัติตามร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการบังคับใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

การแสดงความคิดเห็นตามแบบสอบถาม

การสัมมนารับฟังความคิดเห็น เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา
คุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... คณะผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวความคิด หลักการและ
โครงสร้างของร่าง พระราชบัญญัติ รวมทั้งจัดทำแบบสอบถามและจัดส่งให้ผู้เข้าร่วมสัมมนา
จำนวน 156 คน ให้ความเห็น ปรากฏว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมา จำนวน 89 คน
คิดเป็นร้อยละ 57.05 จากหน่วยงานและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
2. สำนักนายกรัฐมนตรี
3. กระทรวงคมนาคม
4. กระทรวงมหาดไทย
5. กระทรวงแรงงาน
6. กระทรวงศึกษาธิการ
7. กระทรวงสาธารณสุข
8. กระทรวงยุติธรรม
9. สำนักงานอัยการสูงสุด
10. สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย
11. สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
12. สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
13. สมาคมผู้ปกครองบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา
14. สมาคมเพื่อคนพิการทางสติปัญญาแห่งประเทศไทย
15. สมาคมเด็กพิการทางสมองและสติปัญญา
16. สมาคมคนพิการทางการเคลื่อนไหวสากล
17. สมาคมคนพิการจังหวัดชลบุรี
18. สมาคมคนพิการจังหวัดสมุทรปราการ
19. สมาคมคนพิการจังหวัดนนทบุรี
20. สมาพันธ์การดำรงชีวิตอิสระของคนพิการแห่งประเทศไทย
21. สมาคมพิการทุกประเภทจังหวัดชลบุรี
22. มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ
23. มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง
24. มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย
25. มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย

26. มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ
27. สถานสงเคราะห์คนใช้โรคจิตทุเลาบ้านกิ่งวิถีนุญ
28. สถานสงเคราะห์คนใช้โรคจิตทุเลาบ้านกิ่งวิถิชาย
29. สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนพิการทางสมองและปัญญา (บ้านเฟื่องฟ้า)
30. สถานสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา
31. สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ
32. สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี
33. โรงพยาบาลเลิดสิน
34. ล่ามภาษามือ

1. การกำหนดให้คนพิการมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์สวัสดิการ และความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ หรือตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด

- เห็นด้วย จำนวน 88 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรมีการชี้แจงระเบียบที่กำหนดเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความช่วยเหลือให้แก่คนพิการทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดและควรกำหนดขอบเขตของข้อมูลข่าวสารที่กำหนดให้สามารถเข้าถึงได้ด้วยว่าเพียงใด

(2) ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจเรื่องความพิการและสิทธิของคนพิการให้คนทั่วไปทราบควบคู่ไปพร้อมกับคนพิการด้วย และควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงให้หลากหลายสอดคล้องกับประเภทของความพิการ เช่น การใช้สื่อผสมหลายประเภท (Multimedia) โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนทั่วไปและทำความเข้าใจแก่คนพิการและผู้ดูแลให้ทราบถึงสิทธิและความช่วยเหลือเนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้จำนวนมาก และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

(3) กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบในการให้ข้อมูลข่าวสารโดยตรง เช่น กระทรวงสาธารณสุข และควรกำหนดเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้คนพิการและครอบครัวได้รับรู้ถึงสิทธิต่าง ๆ

- ไม่เห็นด้วย จำนวน 1 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

การระบุว่า “ตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด ” ทำให้บุคลากรของรัฐละเลยหรือไม่กระตือรือร้นที่จะพยายามให้ความช่วยเหลือคนพิการอย่างเต็มความสามารถ

2. การกำหนดให้คนพิการมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการสนับสนุนเพื่อให้สามารถใช้สิทธิตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความพิการ

เห็นด้วย จำนวน 86 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรกำหนดขอบเขตของ “เอกชนที่เกี่ยวข้อง” ว่าหมายถึงผู้ใด และควรกำหนดลักษณะของการสนับสนุนด้วยเพื่อให้สามารถปฏิบัติได้จริง ควรต้องคำนึงด้วยว่าสมควรมีบทกำหนดโทษด้วยหรือไม่และควรกำหนดเพิ่มให้องค์กรคนพิการทุกประเภทมีสิทธิร้องขอได้ด้วยหรือไม่

(2) การกำหนดให้คนพิการมีสิทธิร้องขอการสนับสนุนเพื่อให้สามารถใช้สิทธินั้น ควรให้สภาพนายความเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ โดยการสนับสนุนของกระทรวงยุติธรรม และควรมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อทำคู่มือเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ

ไม่เห็นด้วย จำนวน 3 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) สิทธิของคนพิการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ หน่วยงานของรัฐและเอกชนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติอยู่แล้วไม่ควรกำหนดให้คนพิการต้องร้องขอ

(2) การกำหนดให้องค์กรเอกชนดำเนินการอาจส่งผลให้ได้รับบริการที่ไม่เท่าเทียมกัน

(3) กำหนดไว้กว้างมากเกินไปโดยไม่ได้กำหนดขอบเขตในการร้องขอไว้

3. การกำหนดให้คนพิการมีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการช่วยเหลือในการรักษาพยาบาลเบื้องต้นเพื่อบรรเทาเหตุแห่งความพิการ มิให้เกิดอันตรายร้ายแรง

เห็นด้วย จำนวน 86 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรมีสุนัขหรือสำนักงานสาธารณสุขรับผิดชอบดูแลการใช้สิทธิดังกล่าวเพื่อความสะดวกและหากสามารถจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการขึ้นได้จริง การเรียกร้องโดยผ่านศูนย์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์แก่คนพิการ เนื่องจากคนพิการมีความจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลสม่ำเสมอ การกำหนดให้ได้รับการดูแลเป็นเรื่องที่ดี ทั้งนี้ ควรกำหนดให้มีแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการรักษาพยาบาลและกำหนดขอบเขตของการรักษาพยาบาลเบื้องต้นไว้ด้วย

(2) ควรจะเชื่อมโยงสิทธินี้กับระบบสุขภาพถ้วนหน้า โดยต้องมีการศึกษาและสรุปผลกรณีที่จะให้คนพิการใช้สิทธิร่วมกับสำนักงานประกันสังคมด้วย

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 1 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 2 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ไม่จำเป็นต้องระบุไว้ เนื่องจากรัฐต้องดูแลให้การรักษาพยาบาลแก่ประชาชนอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือคนพิการ และการกำหนดให้คนพิการต้องร้องขออาจมีผลทำให้การรักษาพยาบาลล่าช้า

(2) การกำหนดไว้กว้างเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงควรกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับสิทธิที่จะให้ร้องและมาตรวจการในการดำเนินการกับหน่วยงานที่ไม่ให้ความช่วยเหลือคนพิการด้วย

4. การกำหนดให้คนพิการมีสิทธิเสนอแนะต่อคณะกรรมการและสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อกำหนดมาตรการในการดูแลความเป็นอยู่ของคนพิการให้สามารถดำรงชีวิตเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

เห็นด้วย จำนวน 85 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรกำหนดผู้พิจารณากลับกรองข้อเสนอแนะเพื่อนำมากำหนดเป็นมาตรการ และควรศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการ Group Home หรือ Home care ของสำนักงานส่งเสริมฯ ประกอบในการพิจารณากำหนดมาตรการนี้ด้วย

(2) ควรพิจารณาความพร้อมของหน่วยงานและจัดให้มีสถานที่ซึ่งสามารถให้คำแนะนำคนพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้หน่วยงานกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน และมีการแจ้งให้ผู้พิการที่ขึ้นทะเบียนทราบถึงการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 1 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 3 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมฯ สำนักงานฯ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอยู่แล้วและปัจจุบันภาครัฐได้ให้โอกาสผู้แทนคนพิการในการแสดงความคิดเห็นในเวทีทุกระดับอยู่แล้ว

(2) การดำรงชีวิตเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไปเป็นไปได้โดยสภาพอยู่แล้ว เนื่องจากข้อจำกัดทางกายภาพและสมรรถภาพ

5. การเพิ่มบทบาทขององค์กรคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการ โดยให้มีสิทธิดำเนินการอื่นนอกเหนือจากการดำเนินการแทนคนพิการในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ เช่น การเป็นผู้แทนคนพิการในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์ การให้ความช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ และการเสนอต่อคณะกรรมการฯ หรือสำนักงานฯ เพื่อให้มีการปรับปรุงสิทธิประโยชน์แก่คนพิการ

เห็นด้วย จำนวน 81 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรกำหนดให้หน่วยงานต้องมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากอาจมีบุคคลที่แอบอ้างเพื่อดำเนินการแทนคนพิการ และควรต้องพิจารณาตรวจสอบสถานะทางกฎหมายขององค์กรคนพิการและการดำเนินการว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของคนพิการอย่างแท้จริงหรือไม่

(2) ควรมีการให้ความหมายคำว่า “องค์กรอื่นใด” ให้ชัดเจนว่ามีอำนาจดำเนินการและคุ้มครองสิทธิให้คนพิการตามกฎหมายได้มากน้อยเพียงใด และควรกำหนดกรอบสิทธิประโยชน์

ที่กำหนดให้สามารถเรียกตัวแทนได้ให้มีความชัดเจน เพื่อมิให้มีการเรียกโดยไม่มีที่สิ้นสุดและอาจก่อความวุ่นวายให้สังคมในอนาคตได้ หรืออาจกำหนดเป็นข้อยกเว้นไว้ เช่น องค์การคนพิการหรือคนพิการผู้นั้นเองสามารถเรียกสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ได้ เว้นแต่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(3) ควรให้ครอบคลุมถึงกลุ่มคนพิการในเรือนจำทัณฑสถานนอกเหนือไปจากเบี้ยสวัสดิการคนพิการ และควรมีการส่งเสริมวิชาชีพที่เหมาะสมและมีการฟื้นฟูสมรรถภาพและปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพความพิการด้วย

(4) ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในลักษณะของเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและท้องถิ่น รัฐควรมีงบประมาณและจัดบุคลากรเพื่อให้ความรู้แก่องค์กรคนพิการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างมาตรฐานและการพัฒนาที่ยั่งยืน และจัดให้มีเงินอุดหนุนรายบุคคล

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 1 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 7 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) การเพิ่มบทบาทดังกล่าวให้แก่องค์กรคนพิการอาจทำให้องค์กรคนพิการนั้นไปเรียกร้องผลประโยชน์จากคนพิการได้ จึงต้องมีการกำหนดองค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมองค์กรคนพิการที่มีความชัดเจน และกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานของคนพิการเพื่อรองรับหน้าที่ต่าง ๆ ด้วย

(2) ควรกำหนดให้เป็นตัวแทนเรียกร้องค่าเสียหายในความผิดอาญาเกี่ยวกับเพศที่กระทำต่อคนพิการและควรมีการกำหนดบทลงโทษอย่างหนักด้วย

6. การเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติเป็นผู้ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ 2550.ศ. กำหนดไว้

เห็นด้วย จำนวน 83 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) คณะกรรมการส่งเสริมฯ มีอำนาจหน้าที่และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากคณะกรรมการฯ ประกอบด้วยตัวแทนจากกระทรวงต่าง ๆ ที่มีอำนาจออกกฎกระทรวงซึ่งมีผลใช้บังคับต่อคนพิการโดยตรง การปฏิบัติภารกิจดังกล่าวควรกำหนดเป็นรูปแบบของคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ตามประเภทของความพิการและตามพื้นที่ เพื่อแบ่งความรับผิดชอบให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย และควรกำหนดให้ครอบคลุมถึงกลุ่มคนพิการในเรือนจำหรือทัณฑสถานด้วย

(2) สำนักงานส่งเสริมฯ ควรเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเชิงรุกจริงจัง และควรเพิ่มบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านคนพิการและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิทธิของตนให้เพียงพอกับงานในหน้าที่ และควรมีการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นด้วยนอกเหนือจากการให้คำแนะนำ ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมฯ อาจมอบอำนาจให้ NGO ที่มี

ศักยภาพปรับไปดำเนินการเองได้ โดยการทำสัญญารายปี หรือให้องค์กรคนพิการได้มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการช่วยเหลืองานของสำนักงานส่งเสริมฯ โดยอาจแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ ระดับชาติหรือระดับจังหวัด

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 1 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 5 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) สำนักงานส่งเสริมฯ ควรมีอำนาจหน้าที่เฉพาะการส่งเสริมให้ได้รับสิทธิประโยชน์ เท่านั้นไม่ควรเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบ เนื่องจากตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เดิมสำนักงานฯ ยังดำเนินการได้ไม่ครบถ้วน และอำนาจหน้าที่ในการเป็นผู้ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือ คนพิการเป็นอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว

(2) หน่วยงานควรมียุทธศาสตร์เชิงรุกซึ่งต้องคำนึงด้วยว่าบุคลากรและงบประมาณ จะมีเพียงพอหรือไม่ อย่างไร

(3) อาจเข้าข่ายเป็นการเลือกปฏิบัติในเชิงบวกแก่คนพิการหรือไม่

7. การกำหนดให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติจัดให้มี ศูนย์บริการคนพิการตามจำนวนและสถานที่ตั้งที่เหมาะสม เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้บริการได้อย่างทั่วถึง

เห็นด้วย จำนวน 79 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมฯ โดยควรต้องมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมฯ อยู่ด้วยเพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลและประสานงานกับหน่วยงานกลาง หรือกำหนดให้เป็นศูนย์บริการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานส่งเสริมฯ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ต้องให้บริการคนพิการอยู่แล้ว นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมฯ ยังมีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชน ซึ่งสามารถปรับให้เป็นศูนย์บริการคนพิการได้เป็นอย่างดี โดยกำหนดให้คณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย อบต. หน่วยงานของรัฐ เอกชน และภาคประชาชนในท้องถิ่น ทุกรูปแบบตาม สำนักงานส่งเสริมฯ ควรตรวจสอบดูว่ามีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นด้วยหรือไม่

(2) สำนักงานฯ ไม่ควรดำเนินการเอง โดยอาจส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการ และควรกำหนดเป็นกลุ่มพื้นที่ตามสัดส่วนและจำนวนของผู้พิการและสถานที่ตั้งควรคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกสำหรับการเดินทางของคนพิการด้วย อย่างไรก็ตาม ไม่ควรกำหนดให้ดำเนินการโดยเอกชนเนื่องจากการควบคุมดูแลกระทำได้ยาก

(3) ควรกำหนดนิยามคำว่า “ศูนย์บริการคนพิการ ” ไว้ด้วยเพื่อความชัดเจนและไม่เป็นปัญหาในการตีความ และควรกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการดำเนินการตามมาตรฐานขององค์กรคนพิการ หากไม่ดำเนินการตามหรือมีการให้บริการที่ไม่ได้มาตรฐานก็ให้สามารถเพิกถอนได้ด้วย

ไม่เห็นข้อความเห็น จำนวน 2 คน

เนื่องจากไม่แน่ใจว่ามีความจำเป็นหรือไม่ เพราะปัจจุบันมีหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่แล้ว
ไม่เห็นด้วย จำนวน 8 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) สำนักงานส่งเสริมฯ เป็นหน่วยงานขับเคลื่อน กำหนดนโยบาย และประสานงานกับ
หน่วยงานระดับประเทศ ไม่ใช่หน่วยบริการ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเอง
จะตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้มากกว่า และควรกำหนดให้มีศูนย์บริการ
ในทุกจังหวัด

(2) เป็นการเพิ่มภาระงบประมาณให้แก่ภาครัฐมากเกินไป เนื่องจากขณะนี้หน่วยงานอื่น
ทำหน้าที่รองรับและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ อยู่แล้ว ควรใช้หน่วยงานที่มีอยู่ให้เกิด
ประโยชน์สำหรับการจัดบริการให้แก่คนพิการโดยสำนักงานส่งเสริมฯ อาจสนับสนุนงบประมาณ
หรือบุคลากร ตามอัตราจำนวนของคนพิการในแต่ละจังหวัด และควรเป็นศูนย์ที่จัดบริการ
ตอบสนองต่อความต้องการของคนพิการและคนพิการสามารถเลือกใช้บริการได้ด้วยตนเอง

(3) เกิดความซ้ำซ้อนเนื่องจากมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่นั้น ๆ อยู่แล้ว ควรร่วมมือกับ
หน่วยงานดังกล่าว เพื่อปรับปรุงเพื่อให้บริการแก่คนพิการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และควร
พิจารณาระเบียบปฏิบัติของหน่วยงานอื่นที่มีการให้บริการในลักษณะเดียวกันเพื่อลดปัญหาความ
ซ้ำซ้อน โดยเห็นว่าไม่ควรทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหางาน เนื่องจากซ้ำซ้อนกับงานในหน้าที่
ของกรมการจัดหางาน (กระทรวงแรงงาน) ซึ่งให้บริการครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ (หน่วยงาน
ประมาณ 85 แห่ง) และมีการให้บริการออนไลน์สามารถตรวจสอบตำแหน่งงานว่างได้

8. การกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการอาจจัดตั้งและดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมและ พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติหรือโดยการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์กร คนพิการ หรือองค์กรเอกชนเป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการแทนก็ได้

เห็นด้วย จำนวน 71 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมฯ โดยตรงเพื่อเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้
หน่วยงาน ทั้งนี้ ควรพิจารณาความพร้อมของหน่วยงานและงบประมาณว่ามีเพียงพอหรือไม่ด้วย

(2) สำนักงานส่งเสริมฯ ไม่ควรดำเนินการเอง เนื่องจากมีข้อจำกัดไม่สามารถให้บริการ
แก่บุคคลเฉพาะกลุ่มได้ทั่วถึง อาจส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ซึ่งการลงพื้นที่
ทำให้เข้าถึงคนพิการได้มากขึ้น เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของส่วนกลางและเพื่อให้ครอบคลุม
กลุ่มเป้าหมายและเป็นประโยชน์ต่อคนพิการไม่ต้องเดินทางเพื่อมายังส่วนกลาง

(3) หากหน่วยงานภาครัฐมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณก็ควรให้หน่วยงานเอกชนเข้าไป
ดำเนินการแทนหรือร่วมดำเนินการ โดยมีกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานที่ชัดเจน และควรมี

การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและมีการติดตามตรวจสอบมาตรฐานดังกล่าวอย่างเข้มงวด และ อยู่ภายใต้ระเบียบปฏิบัติเดียวกัน

(4) การมอบหมายให้องค์กรคนพิการหรือองค์กรเอกชนเป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการแทน จะมีปัญหาหรือไม่ มีระบบการควบคุมหรือมีการแข่งขันการให้บริการกันด้วยหรือไม่ ควรมีการ ตรวจสอบการดำเนินงานของศูนย์บริการให้เป็นไปโดยโปร่งใส

(5) คนพิการควรมีบทบาทมีส่วนร่วมในการกำหนดบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการ ของคนพิการ และคนพิการสามารถเลือกใช้หรือรับบริการได้ ควรมีการจ้างแรงงานที่เป็นคนพิการ ด้วย หรือผู้ปกครองหรือผู้ดูแลคนพิการ ผ่านโครงการทดลองจ้างงานมาประจำที่ศูนย์บริการนี้ด้วย เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการอีกทางหนึ่งด้วย

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 2 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 16 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรให้หน่วยงานของรัฐ คือ สำนักงานส่งเสริมฯ เป็นผู้ดำเนินการ ไม่ควรให้หน่วยงาน อื่นเป็นผู้จัดตั้งและดำเนินการแทน เนื่องจากมิได้มีการกิจที่เกี่ยวข้องกับคนพิการโดยตรง

(2) องค์กรคนพิการหรือองค์กรเอกชนไม่สามารถควบคุมมาตรฐานศูนย์บริการคนพิการ ให้เป็นทิศทางเดียวกันได้ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเองหรือมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการเพื่อความสะดวกในการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของคนพิการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ คนพิการเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือโดยไม่ต้องเดินทางไกล

9. การกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการแต่ละแห่งมีอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและติดตาม สภาพปัญหาคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สิทธิประโยชน์ เป็นผู้แทนคนพิการในการเรียกร้องสิทธิประโยชน์ และประสาน ความช่วยเหลือคนพิการกับหน่วยงานของรัฐ

เห็นด้วย จำนวน 83 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) การกำหนดให้ศูนย์บริการคนพิการอยู่ในความดูแลของสำนักงานส่งเสริมฯ ซึ่งเป็น หน่วยงานของรัฐจะทำให้การประสานความร่วมมือมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูงกว่า การให้คนพิการดำเนินการเอง

(2) ควรเป็นการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเดิมเป็นหน้าที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่แล้วในการค้นหาและสำรวจจำนวนคนพิการในพื้นที่ และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับคนในพื้นที่ โดยอาจกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่ในการสำรวจ และรวบรวมข้อมูลและต้องมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัย และควรเร่งให้มี การดำเนินการโดยเร็ว เพื่อมิให้คนพิการเสียโอกาส และควรดำเนินการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(3) ควรต้องพิจารณาด้วยว่าการดำเนินงานมีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การตั้งศูนย์บริการหรือไม่ หากเกิดความซ้ำซ้อนเนื่องจากมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่นั้น ๆ อยู่แล้ว ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานดังกล่าว เพื่อปรับปรุงการให้บริการแก่คนพิการอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นจะเหมาะสมกว่า

(4) การคำนึงถึงหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีลักษณะการทำงานทำนองเดียวกัน เป็นสิ่งที่ดี หากสามารถบูรณาการการดำเนินการร่วมกันได้จะเป็นประโยชน์และประหยัด งบประมาณรัฐได้มาก ควรมีระบบการประสานงานที่ดีและมีการให้ข้อมูลที่เพียงพอเพื่อทราบ ปัญหาและดำเนินการได้ทันทั่วทั้ง ทั้งนี้ ศูนย์บริการคนพิการควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จากสำนักงานส่งเสริมฯ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 2 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 4 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ควรจะมีมอบหมายให้คณะกรรมการระดับจังหวัดที่ดำเนินการด้านคนพิการเป็น ผู้ดำเนินการ และควรมอบอำนาจให้ดำเนินการแทนอย่างเต็มรูปแบบ

10. การกำหนดมาตรการดำเนินการในกรณีที่สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติตรวจสอบพบว่า หน่วยงานของรัฐหรือผู้เกี่ยวข้องฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการฯ การแจ้งให้ปฏิบัติตาม การรายงานต่อคณะกรรมการ และ การรายงานต่อคณะกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

เห็นด้วย จำนวน 75 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรกำหนดในลักษณะของการส่งเสริมมากกว่าการกำหนดให้มีบทลงโทษ

(2) หากไม่มีการกำหนดมาตรการที่ชัดเจนก็จะไม่เกิดเป็นรูปธรรม ควรให้มีบทลงโทษ กำหนดไว้ด้วย

(3) ควรศึกษาข้อมูลของหน่วยงานของรัฐให้รอบด้าน กำลังคนและงบประมาณ จะมาจากส่วนใด และรายงานดังกล่าวจะมีผลอย่างไรในทางปฏิบัติ

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 2 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 12 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและมีระเบียบ ของส่วนราชการนั้น ๆ กำกับกรณีไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอยู่แล้ว นอกจากนี้ พระราชบัญญัติ ส่งเสริมฯ ได้มีการกำหนดเกี่ยวกับบทลงโทษไว้ด้วยแล้ว

(2) ภารกิจของสำนักงานฯ มีหลายด้านและปริมาณเรื่องที่เสนอไปขอรับบริการมีมาก ประกอบกับทางสำนักงานฯ ต้องรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว กรณีนี้อาจกำหนดให้ทำเป็นหนังสือเตือนก็น่าจะเพียงพอ

(3) หน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดคนพิการสามารถดูแลคนพิการในพื้นที่ได้ดีกว่าสำนักงานส่งเสริมฯ เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานย่อมมีข้อจำกัดของตนเอง ประกอบกับปัจจุบันมีช่องทางการร้องทุกข์ได้หลายช่องทาง โดยผ่านทางรัฐสภา สำนักราชเลขาธิการ สำนักราชมนตรี สำนักงานส่งเสริมฯ ควรมีหน้าที่กระตุ้นเตือนให้หน่วยงานปฏิบัติไม่จำเป็นต้องดำเนินการเอง

(4) การใช้มาตรการเชิงบวก เช่น การเสนอรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพียงอย่างเดียว ยังไม่เข้มงวดเพียงพอให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นจริงได้ ควรมีการกำหนดมาตรการกึ่งลงโทษไว้ด้วย เช่น การกำหนดให้งดจ่ายเงินสนับสนุนเพื่อให้เกิดการบังคับใช้เข้มงวดมากขึ้นและควรมีการประชาสัมพันธ์ประกาศการลงโทษให้ประชาชนทั่วไปทราบ โดยอาศัยช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ตหรือหนังสือพิมพ์

11. การปรับปรุงสถานะของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่เพิ่มขึ้น

เห็นด้วย จำนวน 82 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) การปรับสถานะของสำนักงานส่งเสริมฯ ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง

(2) เห็นควรให้สำนักงานส่งเสริมฯ ปฏิบัติงานในหน้าที่โดยเชื่อมโยงการคุ้มครองสิทธิคนพิการกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การทำบัตรประจำตัวผู้พิการ

(3) บทบาทของสำนักงานส่งเสริมฯ ที่ผ่านมายังเห็นผลงานไม่เด่นชัดเท่าที่ควร

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 2 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 5 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

การปฏิบัติหน้าที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานะของสำนักงานฯ แต่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและความตั้งใจในการปฏิบัติงานมากกว่า ควรดำเนินการในองค์การเดิมที่ปฏิบัติอยู่ให้เอื้อประโยชน์แก่คนพิการอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการปรับปรุงสถานะทางกฎหมายของสำนักงานฯ การยกฐานะเป็นกรมแล้วจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้จริงหรือไม่

12. การกำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนสามารถมอบหมายให้ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดพิจารณาอนุมัติ การใช้จ่ายเงินกองทุนแทนได้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการฯ กำหนด

เห็นด้วย จำนวน 82 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ทำให้การเบิกจ่ายคล่องตัวมากขึ้นแต่ต้องคำนึงถึงความโปร่งใสด้วย ควรมีมาตรการป้องกันที่รัดกุม เพราะอาจเกิดปัญหาการใช้จ่ายเงินไปในทางไม่ถูกต้องได้ เช่น กรณีเบี้ยผู้สูงอายุ และเบี้ยผู้พิการ (รอบแรก) ซึ่งมีกรณีการร้องเรียนการคัดเลือกผู้ได้รับเงินในหลายแห่ง ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนที่ชัดเจนและต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และต้องมีระบบตรวจสอบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

(2) ควรจัดสรรงบประมาณให้แต่ละจังหวัดสามารถบริหารจัดการงบประมาณในจังหวัดของตนเองได้และคณะกรรมการบริหารกองทุนควรมีผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยนอกจากนี้ ควรมีให้องค์กรคนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบการใช้จ่ายเงินกองทุนด้วย อย่างไรก็ตาม มีความเห็นแย้งด้วยเช่นกันว่าองค์กรคนพิการที่เข้าไปเป็นคณะกรรมการไม่ควรอนุมัติงบประมาณให้ตนเอง

(3) ควรมีการผลักดันให้กองทุนด้านสวัสดิการสังคมออกจากระบบในทำนองเดียวกับกรณีของ สสส. คณะอนุกรรมการ หรือกรรมการบริหารกองทุนควรเป็นอิสระจากทางระบบราชการ ทั้งนี้ อาจแก้ไขตำแหน่งประธานฯ ซึ่งเดิมมาจากปลัดกระทรวงเป็นกำหนดให้มาจากการคัดเลือกแทน

ไม่เสนอความเห็น จำนวน 2 คน

ไม่เห็นด้วย จำนวน 5 คน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- (1) อาจเกิดปัญหาขึ้นเช่นเดียวกับกองทุนหมู่บ้าน
- (2) ต้องกำหนดระเบียบการจ่ายเงินที่ชัดเจนกว่านี้

โดยสรุป จากการ แสดงความคิดเห็น ตามแบบสอบถาม เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่คณะผู้วิจัยได้จัดทำและจัดส่งให้ ผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 156 คน ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับกรอบแนวความคิด หลักการและโครงสร้าง ของร่างพระราชบัญญัติ